

Järva maakonnas Järva vallas Vetepere külas Sae-Hansu kinnistu eraldisel 32 sanitaarraie ja eraldisel 34 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes 21.07.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Sae-Hansu kinnistu eraldisel 32 sanitaarraie ja eraldisel 34 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 AS A&P Mets (registrikood 10321314) volitatud esindaja Klaus Vinkman esitas 21.07.2025 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandab Sae-Hansu kinnistu eraldisel 34 aegjärkset raie 1,28 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 130 tm ja eraldise 32 sanitaarraiet 2,29 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 30 tm. Metsateatise on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) vastavalt nr-te 50001146601 ja 50001146602 all.

Kavandatav raieala eraldistel 32 ja 34 asub Natura 2000 võrgustikku kuuluval Kõrvemaa linnualal, siseriiklikult kaitse alla võetud Kõrvemaa metsise püsielupaiga piiranguvööndis ning Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel II kategooria kaitsealuse¹ linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaigas registrikoodiga KLO9134356 (väljaspool kukkede mänguala).

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtsusest.

¹ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 8 lõige 2 punktile 16.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõige 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Sae-Hansu kinnistu eraldisel 32 kavandatakse sanitaarraiet 2,29 ha suurusel alal, kavandatav raie maht on 30 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine. Sanitaarraiet tehakse hooldusraiena metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust (MS § 28 lõige 4 punkt 2, lõige 7 punkt 3). Sanitaarraie korras raiuda lubatud puude olulised tunnused on ära toodud metsa majandamise eeskirja² §-s 7). Sanitaarraie käigus ei tohi puistu täius langeda alla 30% (metsa majandamise eeskirja § 6 lõige 3).

Eraldisel 34 kavandatakse aegjärkset raiet 1,28 ha suurusel alal, kavandatav raie maht on 130 tm. Aegjarkne raie on turberaiena samuti uuendusraie, mida tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lõige 4 punkt 1 ja lõige 6, § 30 lõige 1). Aegjarkse raie eesmärgiks on metsa järk-järguline uuendamine. Aegjarkse raie korral raiutakse uuendamisele kuulavas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna (MS § 30 lõige 2).

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Sae-Hansu kinnistu asub Järva maakonnas Järva vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Albu Vallavolikogu 26.11.2015 määrusega nr 15 kehtestatud Albu valla üldplaneering (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Albu vallas)³, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatavate raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

³ Kättesaadav: <https://jarvavald.ee/uldplaneering>.

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Sae-Hansu kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspiirkonnas.

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Kavandatav raieala asub siirdesoo ja mustika-kõdusoo kasvukohatüübis. Eraldistel 32 ja 34 kasvavad küpse metsa arenguklassi kuuluvad männi enamusega puistud.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raided läbi viiakse. Raietega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandataval raiealal ei asu veekogusid, lähim veekogu Kõrvenurga oja, mis on ka maaparandussüsteemi Kõrgemäe ÜP-146 objekt, asub eraldisel 32 kavandatavast raiealast 50 m kaugusel.

EELIS-e andmetel jäävad eraldised 32 ja 34 kogu ulatuses II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogalls*) leiukohta registrikoodiga KLO9134356 (väljapoole kukkede mänguala).

Kõrvemaa metsise püsielupaik kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluva Kõrvemaa linnuala koosseisu. Metsise püsielupaik on kaitse alla võetud kekkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine” (edaspidi kaitse-eeskiri). Metsise püsielupaigad on kaitse alla võetud eesmärgiga kaitsta II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise väljaspool kaitsealasid asuvaid elupaiku, mida tuleb kaitsta liigi soodsa seisundi

tagamiseks (kaitse-eeskirja § 1). Tingimused metsa majandamisele püsielupaiga piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 4.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatavate raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

Vesi– raialal ei asu veekogusid, lähim veekogu (Kõrvenurga oja, mis on ka maaparandussüsteemi Kõrgemäe ÜP-146 objekt), asub kavandatavast raialast vähemalt 50 m kaugusel, seega veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima– kavandtatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus– raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, uuendusraiete käigus on kohustus säilitada säilikipuid ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikke puid ja eesmärgiks on tagada metsa uuenemine/uuendamine, sanitaarraie käigus raiutakse kahjustatud puud, mille tulemusena ei teki lagedat ala, seega ei mõjuta raied eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele– kavandatavad raied neid elemente oluliselt ei mõjuta. Raiet on kavandatud Kõrvemaa linnuala ja Kõrvemaa metsise püsielupaiga piiranguvööndi alal kokku 3,57 ha ulatuses, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskorrumus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raietööde teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes kuni üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Kõrvemaa linnualal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktis 20.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus vajalik Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi⁴ artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsoaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

Looduskaitseseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Sanitaarraie tegemisel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Raie käigus raiutakse hajusalt kahjustatud puid, muutes puistut hajusalt hõredamaks, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Sanitaarraie on kavandatud Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärgiks oleva metsise elupaika. Metsise pikaajaliseks kaitse eesmärgiks on stabiilse või kasvava populatsiooni saavutamine (1500-2400 metsisekukke) ja vähemalt 400 mänguasurkonna säilimine. Metsise ja tema elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega. Antud ala on kaitse alla võetud Kõrvemaa metsise püsielupaigana. Metsise püsielupaigad on moodustatud just metsise kaitseks ja nende moodustamisel (sh piiride paikapanemisel ja kaitsekorra määramisel) on arvestatud liigi elupaiganõudluse ja kaitse vajadusega.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Nagu enamik liike, on ka metsis tundlik munemis- ja haudumisaegse häirimise suhtes. Keskkonnaameti hinnangul on raietööd kaitsealust liiki häirivaks tegevuseks. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Isaslindude mänguaeg kestab veebruarist kuni maikuu keskpaigani. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood. Raietöödele seatav ajaline piirang aitab vältida metsiste mängu- ja pesitsusaegset häirimist. Paljunemisperioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini metsise elupaigas raietöödest hoidumine aitab tagada eduka pesitsemise.

Eraldisel 34 on 2004. aastal teostatud aegjärgse raie esimene järk ning käesolevaga kavandatakse teist ja ühtlasi viimast järku. LKS § 14 lõige 6 sätestab, et kaitstavatel loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti. LKS lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” punkti 2 kohaselt võib 44 ja väiksema protsendilise täiusega puistus viia aegjärgse raiega täiuse 0%-ni ehk teha viimase

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>.

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01) lk 21-22.) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN).

järgu. Sae-Hansu kinnistu kehtivate metsa inventeerimisandmete (registreeritud 30.09.2021) kohaselt on eraldisel 34 kasvava puistu esimese rinde täius 42%. Metsa majandamise eeskirja § 5 lõige 6 sätestab, et turberaie viimase raiejärgu võib teha, kui raielangil kasvab sama eeskirja § 15 alusel sobivaks tunnistatud liigi järelkasvu elujõulisi vähemalt 0,5 m kõrgusi puid vähemalt 1500 ühe hektari kohta. Keskkonnaameti poolt 06.06.2022 välitöö kohaselt on alal ülepinnaalne nõuetekohane metsauuendus olemas.

Kaitse-eeskirja § 4 lõikest 7 lähtuvalt on mestise püsielupaigas lubatud turberaie (sh aegjärgne raie) 1. septembrist 31. jaanuarini, kusjuures punkti 2 kohaselt ei tohi turberaie korral langi suurus ületada 2 ha. Eraldisel 34 kavandatava turberaielangi pindala on 1,28 ha. MS § 30 lõige 6 punkt 7 sätestab, et turberaie tegemisel säilitatakse säilikpuud käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punkti 3 järgi. Raietööd tuleb teostada viisil, mille korral säilib maksimaalselt olemasolev elujõuline järelkasv (minimaalselt mahus, mis on eelduseks turberaie viimase järgu tegemiseks), kuna sellega täidetakse turberaie eesmärk ning vastasel korral jääks ala lagedaks ja tegemist oleks sisuliselt lageraiega.

Kaitse-eeskirja § 4 lõige 8 punkt 1 sätestab, et piiranguvööndis tuleb raiete tegemisel arvestada, et üle 60 aasta vanuse metsa osakaal ei tohi jääda väiksemaks kui 50%. Kõrvemaa metsise püsielupaiga piiranguvööndis on üle 60 aasta vanuse metsa osakaal vähemalt 70%, mistõttu vana metsa osakaaluga antud alal probleeme ei ole.

Eraldisel 34, mis asub püsielupaiga servas, on varasemalt alustatud turberaie tegemisega ehk tegemist on majandatud alaga ja nüüd viiakse raie lõpuni. Raie on kooskõlas kaitse-eeskirjaga ja sellel ei ole olulist mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Kuna kavandataval raiealal ja selle mõjualas ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärkideks olevate liikide elupaiku, siis kavandavad raied Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandavad raieid ei mõjuta ebasoodsalt Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Kõrvemaa metsise püsielupaiga piiranguvööndis ja selle 30 m mõjualas. Mõju metsise püsielupaiga kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Kavandatav raieala eraldistel 32 ja 34 paikneb metsise piiritletud elupaigas. II kaitsekategooriasse kuulva metsise elupaikade kaitse on Kõrvemaa metsise püsielupaiga kaitse-eesmärgiks.

Kavandavad raied ei mõjuta oluliselt metsise elupaika, kuid pesitsusaegsete häiringute vältimiseks on lähtuvalt kaitse-eeskirjast ja LKS § 55 lõikest 6 raietöödel ajaline piirang.

Eraldisel 32 kavandatud sanitaarraiega põhjast piirneval alal on EELISesse kantud projekteeritav Metsaalade looduskaitseala Metsaalade sihtkaitsevöönd. Tegemist on alaga, mis Eesti Keskkonnaühenduste Koja metsaalade kaitse alla võtmise ettepaneku⁶ kohaselt kavandatakse Kāpajärve kaitseala moodustamist. Ettepaneku kohaselt on Kāpajärve looduskaitseala moodustamine vajalik ohustatud ja haruldaste liikide ja metsakoosluste kaitseks, inimeste elukeskkonna parandamiseks ja säilitamiseks. Kavandatava raieala 30 m mõjuala asub II kaitsekategooriasse kuulva metsise elupaigas. Mõju metsise elupaigale on käsitletud punktis 3.3.1.2. Kavandatava kaitseala eraldisel 32 kavandatava sanitaarraie

⁶ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendiregistris 27.02.2024 nr 8-2/24/852 all

mõjualas asuvas osas ei ole registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte, seega ei oma kavandatav raie alale olulist mõju.

Alal ja selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Sae-Hansu kinnistul kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju (sh kumulatiivset). Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, metsise püsielupaikade kaitse-eeskirja, LKS-ga ja MS-ga ning eelduslikult olulist koosmõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 4 lõikele 9 on metsise püsielupaiga piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab. Lähtuvalt kasvukohatüübist, on Keskkonnaameti hinnangul suuremate pinnasekahjustusteta võimalik töid teha külmunud pinnaselt.

Kaitse-eeskirja § 4 lõige 4 sätestab, et metsise püsielupaiga piiranguvööndis on turberaie lubatud 1. septembrist 31. jaanuarini. Seega, aegjärgse raie teostamisele kehtib antud ajaline piirang. LKS § 55 lõike 6 kohaselt on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal keelatud. Metsisekukkede manguaeg kestab veebruarist kuni maikuu keskpaigani. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Seetõttu kehtib metsise elupaigas sanitaarraie tegemisele tingimus, et metsise paljunemisperioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini on raietööde tegemine keelatud.

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände (sobivad metsisele mangu- ja toidupuudeks);
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele.

Metsise jaoks on oluline puhmarinde, eriti mustika säilimine, mis on tähtsal kohal metsise toidulaua. Suuremad haralised männid sobivad metsisele mangu- ja toidupuudeks. Täpsemat teavet metsise elupaiganõudluse kohta saate metsise kaitse tegevuskavast⁷.

Sanitaarraiega on lubatud raiuda metsa majandamise eeskirja §-s 7 loetletud puid. Metsateatisel märgitud sanitaarraie hinnangulise mahu täitumisel tuleb raie jätkamiseks esitada uus sanitaarraie metsateatis.

Turberaie käigus säilitada säilikipuid vastavalt MS § 29 lõige 1 punkti 3 ja § 30 lõige 6 punkti 7 nõuetele, kuid soovitatavalt vähemalt 20 tm/ha, mis on optimaalne kogus koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks. Nõuded säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse

⁷ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava” on kättesaadav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>.

tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud metsa majandamise eeskirja §-s 13.

Eraldisel 34 aegjärgse raie tegemisel säilitada maksimaalselt elujõuline järelkasv, kuid minimaalselt mahu, mis on eelduseks turberaie viimase järgu tegemiseks (metsa majandamise eeskirja § 5 lõige 6).

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatavatel raietel Sae-Hansu kinnistu eraldistel 32 ja 34 ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku alale on välistatud.

KMH algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et kavandatav tegevus avaldab ebasoodsat mõju Kõrvemaa linnuala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitse-õuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Külli Rahu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond